

JAR

K-MAGAZÍN

MAGAZÍN
KINEKUS

PRE VAŠE
POHODOVÉ
ČÍTANIE

6 NAJCHUTNEJŠIA ZELENINA
Z VLASTNEJ ZÁHRADY

8 Hnedé zlato z našich pastvín

12 Ako začať s chovom králikov

18 Výroba dreveného autíčka

Rozkvitnite s nami

KVETINÁČE PRE KAŽDÝ ŠTÝL A PRIESTOR!

Objavte viac ako 400 druhov kvetináčov.

FRIDA ECO

HEOS

VEGA

RYFO

CASCADE

RESPANA

KINEKUS
RADOSŤ Z UŽITOČNÝCH VECÍ

NAVŠTÍVTE KINEKUS ALEBO VYŠE 150 PARTNERSKÝCH OBCHODOV OZNAČENÝCH

Overený partner
KINEKUS

Kliknite na kinekus.sk/partnerskeobchody alebo naskenujte QR kód a nájdite partnerský obchod vo vašom okolí.

ŽILINA • BRATISLAVA 2X • KOŠICE • NITRA • POPRAD • PREŠOV • PRIEVIDZA • PÚCHOV • RUŽOMBEROK • TREŇČÍN • TRNAVA • ŠUMPERK (CZ) • JESENÍK (CZ)

www.kinekus.sk

OBSAH

- 4 **SORTIMENT**
Jarné novinky v sortimente
- 6 **ZÁHRADA**
Najchutnejšia zelenina z vlastnej záhrady
- 8 **ZÁHRADA**
Hnedé zlato z našich pastvín
- 10 **CHOV**
Všetko potrebné na chov brojlerov
- 12 **CHOV**
Ako začať s chovom králikov
- 14 **ROZVOJ**
Baťa ako inšpirácia (IV.)
- 16 **NADÁCIA**
Nadácia Kinekus
- 18 **DIELŇA**
Výroba dreveného autíčka
- 20 **OKIENKO DO DUŠE**
Veľkonočné tajomstvo
- 22 **DETSKÁ STRANA**
- 23 **TIP NA VÝLET**
Trnava
- 24 **JARNÉ RECEPTY**
Veľkonočné „monas“
Rýchly ryžový šalát
- 26 **KRÍŽOVKA**

TÍ, ČO ŠÍRIA POKOJ

Keď sa s niekým dostaneme do sporu, často ani nevieme, ako sa to stalo. Každý hájime svoju pravdu. Až tak, že sa naše názory a cesty nadtľho alebo aj nadobro rozídu. Aj by sme sa radi znova stretli a „zakopali vojnovú sekeru“. Ale bráni nám už len tá myšlienka, že my máme predsa pravdu. A to je hodnota, z ktorej nesmieme ustúpiť. Alebo?

Ako plynú roky, zabúdame na mnohých ľudí. Niektorí však v našom živote zanechajú takú hlbokú stopu, že hoci sme ich stretali len krátko, spomíname na nich stále. Do tejto kategórie patria aj dobrí učitelia. Zvyknem si spomínať na troch. Jeden bol vyhlásený vynikajúcimi vzťahmi so svojimi študentmi. Nič neodpustil, ale dával nám najavo, že nás považuje takmer za seberovných. Za prejavy názoru nás nikdy nezahriakol. A to bolo v tej dobe vzácné. Druhý bol možno tak trochu na mňa hrdý. Nečudo, v predmete, ktorý nás učil, som exceloval. O to viac si však vážim tretieho učiteľa. V jeho predmete som žiadne slávne výsledky nedosahoval. Dokonca môžem povedať, že moje výsledky boli neslávne. Nebola to však chyba učiteľa. Bol to vynikajúci pedagóg, ktorý sa možno z politických dôvodov dostal vyučovať na našu školu. Raz sme spolu s ním sledovali akýsi dokument. A kdesi v titulkoch sme ako odborného konzultanta objavili jeho meno. Skrátka niekto. O to viac si vážim aj po rokoch jeho snahu naučiť ma niečo, na čo som zjavne „nemal bunky“. Využil naozaj všetky svoje vedomosti a všetko svoje pedagogické nadanie, aby ma čosi naučil a hlavne povzbudil k snahe. Skrátka, aby som to sám so sebou nevzdal.

Ale aj tak nemal úspech. Nikdy ma však nezhodil ani neponížil. Preto na neho spomínam s obdivom dodnes. Nie pre jeho vedomosti, pre pravdu, ktorú dokonale ovládal. Ale pre jeho láskavosť. Vrátim sa teraz k problému z úvodu. Je dôležité mať pravdu, alebo je dôležité niečo úplne iné? Možno to znie kontraintuitívne, ale ani Ježiš nehovoril, že blahoslavení sú tí, čo majú pravdu. V Matúšovom evanjeliu počujeme, že blahoslavení sú a v nebeskom kráľovstve budú tvorcovia pokoja (Mt 5, 9).

Je to výzva pre každého z nás. Keď budeme v pokušení hájiť svoju pravdu zubami-nechtami, spýtajme sa, či nie je blaženejšie tvoriť pokoj.

Ako vždy, aj teraz ďakujem všetkým tvorcom a prispievateľom tohto čísla K-magazínu a verím, že ich snaha bude odmenená aj Vašou spokojnosťou s obsahom. Vaše nápady, odporúčania či pochvalu 😊 môžete adresovať na email: kmagazin@kinekus.sk alebo poštou na adresu KINEKUS, Rosinská 13, 01008 Žilina.

Prajem príjemný jarný čas a požehnanú Veľkú noc.

Štefan Súkeník

Ktorékoľvek doterajšie číslo K-MAGAZÍNU
nájdete aj online na www.kinekus.sk

Jarné novinky

S príchodom jari prichádzajú nielen dlhšie a teplejšie dni. Je to obdobie nového rastu a nových začiatkov. V našom sortimente sa tiež objavujú novinky, spojené s týmto obdobím, ale aj novinky, ktoré môžete využívať celý rok. A ako vždy, ide sa len o malý výber z veľkého množstva noviniek, ktoré pre vás pripravili naši nákupcovia. Kompletný prehľad o novinkách budete mať, ak navštívite napríklad e-shop na stránke www.kinekus.sk.

Rašelinový sadbovač

Sezóna predpestovania je v plnom prúde. Ak ste na niektorú plodinu pozabudli, možno sa vám hodí jedna z noviniek v našom sortimente – rašelinový sadbovač.

Tento rašelinový kvetináč pre 12 rastlín s rozmermi 21 x 17 x 4,5 cm poskytuje optimálne prostredie pre klíčenie a rast mladých rastlínok.

Rašelinové sadbovače sú vyrobené s ohľadom na životné prostredie. Sú 100 % biologicky odbúrateľné, čo znamená, že ich používaním prispievate k udržateľnosti života na našej planéte.

V balení sa nachádza 6 kusov sadbovačov.

Naozaj veľká korba na fúrik

Už sa vám stalo, že ste prevážali niečo naozaj objemné, ale ľahké? Museli ste sa s fúrikom, ktorý nevážil skoro nič obracať stále dokola? Napríklad pri vyvážaní vyhrabanej trávy a lístia? Uvažovali ste, že by sa hodil väčší fúrik?

Od dnes je váš sen splnený. Podvozok vášho fúrika môže zostať rovnaký, ale z našich noviniek si môžete vybrať veľkú plastovú korbu na fúrik.

Získate tým spoľahlivého a odolného pomocníka najmä pre jarné a jesenné práce v záhrade. Profesionálny záhradník, ale aj hobby záhradník určite ocení jej služby. 100-litrová korba je skrátka dostatočne objemná na všetko, čo potrebuje prevážať.

Bez ohľadu na to, či sa staráte o malú záhradu alebo rozsiahly pozemok, naša plastová korba uľahčí prácu a prinesie do záhrady podstatné zjednodušenie a zrýchlenie prác.

Otvárač na zaváracie fľaše

Je paradoxné, že dobre zatvoriť zavárací pohár je ľahšie ako ho otvoriť. Naozaj, otvorenie dobre zatvoreného pohára si vyžaduje buď skúsenosti a grif, alebo veľkú námahu. Preto sme medzi novinky zaradili otvárač, ktorý môže pomôcť s týmto problémom. S priemerom otvorov od 3,5 cm do 7 cm umožňuje tento otvárač otváranie všetkých typov fliaš a pohárov. Otvárač je vyrobený z kvalitného plastu a silikónu. Je teda ľahký, ale odolný. S dĺžkou 22 cm a šírkou 9,5 cm v najširšom mieste poskytuje skvelý úchop a pohodlie pri otváraní.

Riad Marmara

Medzi kuchynskými novinkami v sortimente sú aj niektoré typy kuchynského riadu MARMARA. Konkrétne mliekovar, džezva, kastróly a panvice.

Samozrejme, každý z týchto riadov má iný tvar, ale majú toho aj mnoho spoločného. Pri každom type si však treba skontrolovať, či je vhodný aj na indukciu. Napríklad panvice sú aj napriek hliníkovému telu vhodné tiež na indukciu. Naproti tomu užšie typy kastrólov, mliekovar a džezva nemajú zabudované ocelové jadro, takže ich je možné používať len na plynových, elektrických alebo sklokeramických sporákoch. Všetky spája elegantný dizajn a ergonomické rukoväte. Neprilnavý povrch panvice MARMARA znamená menej námahy pri varení a ľahkú údržbu vďaka rýchlejšiemu čisteniu. Navyše plastové madlo s otvorom na zavesenie pridáva panvici praktickosť.

Nerezové sito na múku

Osievanie múky je zabudnutý, no dôležitý krok pri príprave cesta, najmä pri fajnejšom pečení. Niektoré recepty ho doslova vyžadujú. Prečo? Osievanie v prvom rade odstraňuje a rozbieja hrudky, takže cesto sa ľahšie vymieša do rovnomernej zmesi. Zároveň sa do cesta dostane vzduch, čo pomáha pri primiešavaní ďalších prímiesí.

Do sortimentu sme nedávno zaradili ďalšie sito na múku. Vyrobené je z odolného nerezového materiálu, čo znamená trvácnosť a bezproblémovú údržbu po mnoho rokov. S rozmermi 20 x 5 x 20 cm je sito nielen funkčné, ale aj kompaktné. Sito nie je určené len na osievanie múky. Je vynikajúcim pomocníkom aj pri pridávaní prášku do pečiva, kakaá alebo práškového cukru.

Indukčná dvojplatnička st. Maria

Moderná doba je tu a s ňou aj moderné dvojplatničky. Slovo moderné znamená, že sú indukčné. Dvojplatnička ST. MARIA má dve varné zóny s výkonom každej až 2000 wattov.

Ovládanie je jednoduché a hygienické, čiže dotykové. Dotykové ovládacie prvky poskytujú elegantný a precízny spôsob nastavovania výkonu až na 8 úrovni.

Indukčná technológia znamená, že sa vaše jedlo rýchlo ohrieva a popri tom šetrí energiu a čas. Napájanie je riešené na bežných 230 voltov.

Dvojplatnička ST. MARIA je nielen úsporná, ale aj elegantná. Vďaka rozmerom 36 x 6,5 x 60 centimetrov je možné používať ju v menších kuchyniach, napríklad na chatách.

NAJCHUTNEJŠIA ZELENINA z vlastnej záhrady

Záhradníčenie môže byť obohacujúcim zážitkom. Nielen pre tých, ktorí si želajú pestovať vlastnú čerstvú zeleninu. Zálubu v ňom nachádzajú aj tí, ktorí po dni strávenom v kancelárii chcú zamestnať namiesto hlavy aj ruky – skrátka zabudnúť na stres. Krása záhrady je v tom, že väčšinu prác vykonáva sama príroda a my jej len pomáhame. Platí to najmä v prípade, že pestujeme zeleninu prírode blízкими spôsobmi. V tomto článku sa dočítate o užitočných tipoch, ktoré vám pomôžu začať s pestovaním zeleniny a dosiahnuť optimálne výsledky.

VÝBER VHODNÝCH PLODÍN

Pre začiatovníkov sú ideálne rýchlo rastúce a odolné plodiny. Tu máme niekoľko kandidátov, ktorí pri minimálnej starostlivosti dokážu priniesť maximálny úžitok v rekordnom čase. Pri výbere plodiny si vyberajte nielen plodinu, ale aj konkrétnu odrodu. Niektoré odrody sú totiž rýchlorastúce a rýchlo dozrievajúce. Iným odrodám jedno aj druhé trvá podstatne dlhšie. Napríklad medzi reďkovkami sú odrody, ktoré vyrastú za dva týždne, ale aj také, ktorým to bude trvať dva mesiace. Štandardom je však jeden mesiac. Ďalšou vďačnou zeleninou (aj keď nie príliš známou) je rukola. Na jar ju môžeme pestovať na slnečných miestach. Ak ju vysievame v lete, vyhovuje jej skôr tienisté miesto. Nie že by na slnku nevyrástla, ale jej listy, používané na výrobu šalátov, by boli horké. Inak je rukola nenáročná na vlahu aj kvalitu pôdy, takže sa hodí aj pre úplných začiatovníkov. Je možné pestovať ju dokonca v interiéri a len na vlhkej vate. V takom prípade jej na dopestovanie listov stačia dva týždne. V záhone je to približne šesť týždňov. Najpestovanejšou zeleninou sveta je zrejme šalát. U nás zvyčajne hlávkový šalát, ale bežne sa môžeme stretnúť aj s ľadovým a rímskym šalátom. Hlávkový šalát je chla-

duvzdorný, takže pestovať sa môže od skorej jari do neskorej jesene. Vypestovať ho trvá približne 25 dní a je naozaj nenáročný a vhodný pre začiatovníkov. Ak chcete využiť nepohojenú pôdu, prípadne chcete sadiť už veľmi zavčasu, skúste hrášok. Len čo stúpne teplota nad 10 °C, môžete začať so sadením hrášku. Nemusíte vysadiť celý záhon naraz. Naopak. Ak chcete mať stály prísun sladučkých hráškov, vysádzajte hrášok postupne v dvojtýždňových intervaloch. Vždy po pár semienkach. Musíte síce počítat so sedemdesiatimi dňami na dorastenie úrody, ale hrášok v polovici mája nie je vôbec na zahodenie.

Okrem vyššie spomenutých druhov zeleniny sa môžete zamerať aj na paradajky a bylinky – bazalku, petržlen alebo mäta. Sú nenáročné, nevyžadujú veľké obrobené priestory, ale dodajú vašim jedlám skvelú chuť a vôňu.

KEDY SADIŤ

Je ťažko od stola určiť, kedy začať s výsadbou. Najmä preto, že klimatické podmienky Slovenska sú veľmi rôznorodé. Na dolnom Pohroní sa môže sadiť už v čase, keď na Hornej Orave ešte odhadzujú sneh. Ak len začínate, sledujte skúsenejších susedov a prispôbte sa miestnym klimatickým podmienkam. Ako sme už spomenuli,

niektoré plodiny môžu byť odolnejšie voči chladu, iné potrebujú teplejšie prostredie. Dobrou a veľmi jednoduchou pomôckou môžu byť aj vrecká, v ktorých sa predávajú semiačka. Na každom z nich je vyznačený čas siatia a výsadby.

PRÍPRAVA PŮDY

Ak ste si vyhládli pekné slnečné miesto na hriadky, je čas venovať sa príprave pôdy. Nejde len o rýľovanie alebo orbu. Kvalitná pôda vzniká pridávaním kvalitného hnojiva. Dodajme do pôdy kompost alebo organické hnojivo, aby sa zlepšila jej štruktúra a obsah živín. Na rozdiel od priemyselne vyrábaných hnojív, ktoré do pôdy „len“ dodávajú živiny, organické hnojivá menia štruktúru a kvalitu pôdy.

Ak máme doma kompostér (čo odporúčame), máme kvalitné hnojivo k dispozícii takmer stále. Ideálne je, ak kompost dodávame do záhonov ako každé iné hnojivo, čiže ho rozsypeme po povrchu a prípadne ho aj do pôdy mierne zapracujeme. Tak ho môžu využiť mladšie rastlinky. Správne vyzretý kompost vyzerá ako tmavá voňavá hlina a má homogénnu štruktúru. Prípadné nerozložené zvyšky nemusia byť úplne na škodu, pretože sa ďalej rozkladajú v pôde a dodávajú do nej ďalšie živiny. Na

jeden meter štvorcový by sme mali použiť asi desať litrov (jedno vedro) kompostu.

Na hnojenie môžeme použiť aj menej rozšírené zelené hnojenie. Pod týmto názvom sa skrýva pestovanie niektorých druhov rastlín na záhonoch v období po zbere úrody alebo na jar pred obdobím sadenia. Jar-ný termín, samozrejme, platí v prípade, že sa chystáme vysádzať na niektoré záhony zeleninu, ktorá sa sadi výrazne neskoro. Najčastejšie sa na zelené hnojenie používa facélia, vika, pohánka, horčica, hrach či bôb, prípadne ich zmesi. Sú to rastliny, ktoré pridávajú do pôdy okrem iných látok aj dusík. Rastliny na záhony jednoducho vysejeme a necháme vyrásť, nie však dozrievať. Do pôdy ich zapracujeme obyčajným rýlovaním ešte predtým, než začnú kvitnúť.

Ďalšou zaujímavou ekologickou formou hnojenia môžu byť výluhy a zákvasy. Výluh si môžeme jednoducho pripraviť tak, že v studenej (najlepšie dažďovej) vode necháme najviac tri dni lúhovať žihľavu, prasličku, cesnak, ale napríklad aj kompost. Potom zmes precedíme a použijeme ju na zalievanie. Napríklad výluh zo žihľavy však môžeme používať aj ako postrek proti voškám. Ak necháme rastliny vo vode dlhšie, začnú kvasiť. Je to vizuálne aj pachovo nepríjemný proces, preto nádoby na kvasenie hnojív nechávame v odľahlejšej časti záhrady. Toto zvlášť platí, ak pripravujeme zákvas z kuracieho trusu. Približne po dvoch týždňoch kvasenie prestane a naše ekologické hnojivo je pripravené. Musíme ho však zriediť v pomere 1:10 s vodou a môžeme ho nalievať priamo ku koreňom zeleniny.

Otázkam zálievky, hnojenia, boja s chorobami a škodcami sa budeme podrobnejšie venovať v ďalšom čísle časopisu.

Záhradníctvo má byť nielen o produkovaní vlastnej zeleniny, ale aj o relaxe. Nebojte sa experimentovať s rôznymi plodinami a pobyt v záhrade si užite. Nebojte sa prípadných chýb. Sú síce nemilé, ale sú neoddeliteľnou súčasťou procesu učenia. Ak narazíte na problém, skúmajte a poučte sa z neho. Každý rok môžete zdokonaľiť svoje zručnosti a získavať nové poznatky.

ZÍDE SA VÁM

kompostér

motyka

rukavice s pazúrmí

rýľ

Hnedé zlato z našich pastvín

Prečo uprednostniť v záhrade organické hnojivo?

V súčasnosti je na trhu dostupné množstvo umelých hnojív, ale ľudia čoraz viac uprednostňujú tradičné organické hnojenie, pretože umelé hnojivá nedokážu dosiahnuť výsledky, ktoré ponúka organické hnojenie. Organické hnojivá obohacujú pôdu, efektívne viažu živiny a udržiavajú vlhkosť.

Záhradníci v minulosti často využívali organické formy hnojenia, ako sú zvierací hnoj a kompost. S nástupom priemyslu

Záujem o ekologické a udržateľné záhradníctvo rastie. Ľudia sa čoraz viac snažia minimalizovať používanie chemických látok a uprednostňovať organické metódy pestovania. Tento trend zahŕňa predovšetkým používanie organických hnojív a kompostovanie, ako aj pestovanie rastlín, ktoré prispievajú k biodiverzite. Na tému organických hnojív sme sa rozprávali s riaditeľkou spoločnosti LASTA Corp s. r. o. – Ing. Marcelou Vancovou.

však minerálne hnojivá získavali popularitu. Bez organických hnojív ale pôda rýchlo stráca živiny a stáva sa „hladnou“.

Za mňa osobne by som chemické hnojivá vynechala úplne, minimálne v domácich záhradkách, už len kvôli environmentálnemu znečisteniu, ktoré je všade okolo nás. Odporúčam vybrať si medzi hnojivami vhodnými do ekologického hospodárstva, do ktorých sa nepridávajú chemicky vyrobené látky.

Takže by ste odporúčali používať radšej hnoj alebo ekologické hnojivá?

Táto problematika je veľmi rozsiahla, pretože podobne ako chemické hnojivá, hnoj a aj niektoré z organických hnojív majú ochranné lehoty po aplikácii. To znamená, že po

hnojení takýmito hnojivami, resp. hnojom by ste sa nemali zdržiavať v mieste aplikácie a jeho okolí stanovenú dobu, a už vôbec nie sadiť. Z mojich skúseností musím konštatovať, že len málokedy táto informácia býva uvedená na obale výrobku. Kompetentne sa čitateľom viem vyjadriť k použitiu prírodného hnoja a nášho peletovaného hnojiva.

Aký je rozdiel medzi aplikáciou hnoja a peletovaného hnojiva?

Existuje niekoľko zásadných rozdielov medzi použitím čerstvého hnoja a peletovaného živočíšneho trusu v záhradke.

Prvé, čo väčšine ľudí napadne, je zápach – čerstvý hnoj máva silný zápach a jeho aplikácia môže byť nepríjemná. Oproti tomu peletovaný trus, ktorý vyrábame, nemá takmer

žiadny zápach. Samotná manipulácia je omnoho jednoduchšia. Peletovaný trus je stabilnejší a má dlhšiu životnosť v porovnaní s čerstvým hnojom. Taktiež v porovnaní s čerstvým hnojom má peletovaný trus stabilnejší a rovnomernejší obsah živín.

Čo môžete povedať o nevýhodách čerstvého hnoja, ktoré sa eliminujú použitím peletovaného hnojiva?

Čerstvý hnoj na prvý pohľad obsahuje nerozložené zvyšky rastlín, slamu alebo seno, ale najmä obsahuje „nečistoty“, ako sú patogény, semienka burín a nežiaduce mikroorganizmy. Tieto nevýhody sú pri peletovanom hnojive počas výrobného procesu minimalizované.

Čerstvý hnoj má dlhší čas rozkladu v pôde, čo môže spomaliť proces uvoľňovania živín alebo dokonca spôsobiť ich stratu. Pelety obsahujú presne stanovené množstvo živín a majú schopnosť pomaly uvoľňovať živiny do pôdy počas dlhšieho obdobia.

Pri výrobe nášho ovčieho hnojiva je kľúčové tepelné spracovanie. Týmto spôsobom dochádza k zničeniu choroboplodných zárodkov mikroorganizmov, toxínov a semien burín, a zároveň znižuje vlhkosť na takmer 10 %. Preto je použitie bezpečné z hľadiska hygieny a nepredstavuje nebezpečenstvo pre ľudí, ktorí s ním pracujú. Takisto nevyžaduje ochrannú lehotu pre styk so zvieratami, napríklad s našimi domácimi miláčikmi. Tiež nie je nebezpečné pre naše deti pohybujúce sa v záhrade. Okrem toho naše výrobky prechádzajú pravidelne kontrolou Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu a certifikovaných laboratórií, ktoré sú garanciou kvality a bezpečnosti našich výrobkov.

V poslednom čase sa v médiách často spomínajú humínové kyseliny. Aký je význam týchto kyselín v kontexte hnojív?

Naše ovčie hnojivo obsahuje humínové kyseliny, ktoré majú mnohé výhody. Tieto kyseliny podporujú tvorbu organickej hmoty, zlepšujú štruktúru pôdy, zvyšujú retenciu vody a stimulujú mikrobiálnu aktivitu. Okrem toho zvyšujú dostupnosť živín pre rastliny a prispievajú k úrodnosti a celkovej životaschopnosti pôdy. Toto všetko vedie k zlepšeniu rastu, výnosu, chuti a kvality plodín.

LASTA Premium je univerzálne hnojivo určené na hnojenie pred výsadbou (napr. zemiaky, repa, zeler, koreňová a plodová zelenina, ale aj kvetinové záhony) alebo na prihnojovanie už existujúcich záhonov. Je vhodné aj na prípravu pôdy pred výsadbou stromov a kríkov. Jeho použitie vedie k zlepšeniu biologických vlastností a obnoveniu produktivity pôdy. Hnojenie sa odporúča aj v čase vegetačného pokoja pre skvalitnenie a zvýšenie úrodnosti pôdy.

LASTA Premium má niekoľko výhod v porovnaní s inými druhmi hnojív:

1. Ovčie hnojivo LASTA Premium je organické, prirodzené a neobsahuje syntetické a chemické látky. Vyrába sa zo živočíšnych odpadov – z výkalov oviec.
2. Obsahuje vysoký podiel živín, ako sú uhľovodíky, bielkoviny, sacharidy, rôzne živiny a mikroelementy. Tieto látky pozitívne ovplyvňujú rast rastlín a zlepšujú kvalitu pôdy.
3. Pelety sa rozkladajú pomaly, postupne uvoľňujú živiny do pôdy. Tým sa minimalizujú straty živín a zlepšuje využitie hnojiva.
4. Obsah organických látok v ovčom hnojive pomáha zlepšiť štruktúru pôdy, zvyšuje retenciu vody a podporuje mikrobiálnu aktivitu, čo prispieva

k rozkladu organických látok a tvorbe humusu, čím sa zas zlepšuje pôdna biologická aktivita.

5. Prirodzená kontrola škodcov – niektoré zložky v ovčom hnojive majú odstrašujúce účinky na niektoré druhy škodcov. Použitie LASTA Premium ovčieho hnojiva môže pomôcť prirodzene kontrolovať niektorých zo škodcov, ako sú hmyz alebo pôdne nematódy. Navyše vo výrobnom procese hnojiva LASTA Premium sa pri vysokej teplote ničia všetky choroboplodné zárodky mikroorganizmov a semien burín.

6. Hodnota pH: ovčie hnojivo má zásadité pH, čím zvyšuje pH pôdy. Zároveň prispieva k pozitívnemu vplyvu na životné prostredie a prekyslené pôdy. (Preto sa neodporúča pre kyslomilné rastliny, ako sú rododendróny a čučoriedky.)
7. V peletovanej forme sa minimalizuje typický zápach ovčieho hnoja.
8. Peletované hnojivo má dlhšiu životnosť a lepšiu skladovateľnosť v porovnaní s neupraveným hnojom. Pelety sa môžu skladovať dlhšie bez straty kvality.
9. Ovčie hnojivo je obnoviteľným zdrojom, pretože sa získava z chovu oviec. Jeho využitie prispieva k udržateľnosti poľnohospodárstva a minimalizácii odpadu.

CHOV

brojlerových kurčiat

Domáci výkrm brojlerových kurčiat je pre mnohých chovateľov spôsobom, ako zaistiť pre seba a celú svoju rodinu prísun kvalitného mäsa z overeného zdroja. Toto riešenie je zvlášť zodpovedné v časoch, keď Európou putujú kontajnery s lacným kuracím mäsom. Jeho pôvod takmer nie je možné dohľadať. Dokonca by sme mohli oprášiť starý vtíp a povedať, že na pôvode sa môže zákazník s predajcom dohodnúť. Zato sa v tomto mäse dá bez problémov dohľadať salmonela, prípadne iný druh nákazy.

DOMÁCI CHOV BROJLEROVÝCH kurčiat dokáže za niekoľko týždňov zaistiť zásobu kuracieho mäsa na celý rok. Ako však postupovať, na čo si dať pozor a čo očakávať od domáceho chovu brojlerových kurčiat?

ČO JE BROJLEROVÉ KURČA?

Každé plemeno sliepok má isté vlastnosti – farbu peria, typickú hmotnosť, množstvo znesených vajčiek, dokonca temperament. Tieto vlastnosti sa pri jednotlivých plemenách dedia z generácie na generáciu. Jednou z typických vlastností je schopnosť priberať na hmotnosti. Cieľovým šľachtením sa podarilo dopracovať k hybridom, ktoré dosiahnu jatočnú hmotnosť v rekordnom čase 36 – 42 dní. Aby sa to podarilo, je kurčatám síce nutné vyrobiť „laboratórne podmienky“, ale výsledok stojí za to. Kurča dosiahne hmotnosť 2,5 kilogramu a spotrebuje 5 kilogramov krmnej zmesi.

Brojlerové kurča, ktoré dokáže takto efektívne meniť krmivo na mäso, je hybrid. Ideálne vlastnosti má len v jednej generácii. Preto nemá zmysel ponechať si kurčatá na rozmnožovanie. Omnoho rozumnejšie je poobzerať sa po dodávateľovi kuriatok. Na Slovensku sú bežné napríklad priemyselné hybridy HUBBARD, ROSS 308 či COBB 500. V ideálnom prípade vyskúšať viacero dodávateľov a rozhodnúť sa pre toho, ktorý vyhovuje najlepšie našim požiadavkám. Niektorí zabezpečujú napríklad rozvoz kuriatok, iní nie, ale zato túto nevýhodu kompenzujú nižšou cenou.

Apropo, cena. U jednodňových kuriatok nezvykne prekročiť jedno euro za kus, u trojtýždňových sa cena pohybuje okolo 3,5 eura za kurča. Pre menej skúsených chovateľov odporúčame kupovať staršie a odolnejšie kuriatka. Skúsenejší môžu využiť výhodu lacnejších jednodňových.

nú na hodnotu pH 4, ako prevenciu výskytu E. coli. Netreba hneď kupovať špeciálny oksylovací prípravok. Úplne postačí stolový osempercentný ocot, rozriedený na 0,1 percenta. Aby sme sa vyhlí nálezom v chove, je dobré používať zvýšené kryté napájacie. Vyhnime sa rôznym vyradeným nádobám z kuchyne.

Krmivo poskytujeme zvieratám rovnako v krmidlách. Zabránilo by tým jeho rozhadzovaniu a strátam. Navyše nie je hygienické,

bielkovín a aminokyselín. Keďže kurčatá sú už väčšie, uprednostníme granulované krmivo pred jeho sypkým variantom. Straty krmiva sa tak obmedzia na minimum. Ak pri výkrme používate krmivá s obsahom prípravkov proti kokcidióze, určite ich nepoužívajte v poslednom týždni pred plánovanou porážkou zvierat. Ostatne, v tomto týždni sa odporúča prejsť na finišér, čiže finálnu zmesku BR3. Tá obsahuje opäť menej bielkovín a aminokyselín. Účelom tohto krmiva je prečistiť metabolizmus kurčiat. Niektorí chovatelia pridávajú k tejto zmeske ešte extra dávku kukuričného šrotu.

Od štyridsiateho dňa sa v kuracom mäse usadzuje vo zvýšenej miere tuk. Mäso je preto chutnejšie. S porážkou zvierat však netreba otáľať. Hybridy sú „programované“ na sedem až osemtýždňový odchov a s pribúdajúcim časom rastú stále pomalšie. Môžeme síce dosiahnuť rekordne ťažké kuratá, ale predraží sa nám to na spotrebu krmiva.

Výkrm kurčiat nie je veda. V porovnaní s ostatnými druhmi domácich zvierat naň stačí skutočne minimálne vybavenie. Zato však prináša veľké množstvo zdravého mäsa, kostí a drobkov. Nezabudnite preto na dostatočne priestannú mrazničku. Chov brojlerových kurčiat môžeme odporúčať aj chovateľom-začiatočníkom, ktorí si pred väčšími chovateľskými experimentmi chcú chov len vyskúšať.

AKÉ POTREBUJÚ BROJLERY PRIESTORY

Keď si prinesiete domov malé kuriatka, budú potrebovať svetlo a teplo. Zvlášť to platí, ak ich chováte v jarnom období, keď sú ešte noci chladné. Počas prvého týždňa by mali mať kuriatka svetlo 24 hodín, v druhom týždni im už stačí svietiť 18 hodín denne. Teplota miestnosti by počas prvých dní mala byť približne 33 °C. Po prvom týždni ju môžeme znižovať. Od tretieho týždňa by teplota v chovnom zariadení mala byť okolo 20 °C. Rýchlo rastúce kuratá majú v tom čase už dostatočne vyvinutý vlastný metabolizmus. V priestore pre chov by nemal byť prievan, ale ani príliš suchý vzduch. Brojlerové kurčatá nie sú atléti a nepotrebujú veľké priestory. Predsa by však mali mať priestor na pohyb. Keď už pre nič iné, tak preto, aby ich mäso nebolo tuhé.

STRAVA BROJLEROV

Brojlerov sú biologické stroje, ktoré prerábajú potravu na mäso. Aby tento stroj správne pracoval, je v prvom rade potrebné dobre ho mazať. V prípade brojlerov je týmto mazivom voda. Tú musia mať brojlerové kurčatá dostupnú neustále. Počas prvého týždňa je dobré poskytnúť im vodu, oksyle-

ak zvieratá zbierajú znečistenú potravu. Krmíť ich môžeme všetkým, čo má obsah bielkovín a minerálov, čiže tvarohom, pšeničným šrotom, posekanou trávou či žihlavou a ďalšími bežnými krmovinami. Rozumnejšie je obrátiť sa na špecialistov a kúpiť si vyvážené krmivo. Brojlerov ho spotrebujú pomerne veľa a nie každý má čas napríklad na zháňanie čerstvej žihlavy.

Rýchly metabolizmus brojlerových kuriat najmä v prvej polovici výkrmu si vyžaduje svoje. Do troch týždňov krmíme kuriatka takzvaným štartérom, čiže zmeskou pre brojlerové kuratá, označenou zvyčajne skratkou BR1. Obsahuje veľa bielkovín a aminokyselín, čiže stavebných častí bielkovín. Prvá fáza výkrmu je pri brojlerových kuratách kriticky dôležitá. Ich metabolizmus funguje na plné obrátky. Ak nebudú mať dostatok stravy, už sa zanedbaný čas a nízku hmotnosť nepodarí dobehnúť. A ak, tak to bude ekonomicky menej výhodné. Vo vyššom veku už brojlerov rastú podstatne pomalšie.

Od tretieho týždňa podávame kurčatám krmivo druhej fázy výkrmu, označované skratkou BR2. Niekedy sa nazýva aj grower. Toto krmivo obsahuje o čosi menej

ZÍDE SA VÁM

Odkrvovací lievik

Napájačka

Krmidlo

Začínáme s chovom KRÁLIKOV

Chov králikov na mäso a kožušinu môže byť zaujímavý a prospešný pre každého, kto má záujem o domáce hospodárstvo. Kedysi boli králiky súčasťou každého dvora a maštale. Žili totiž v symbióze s väčšími zvieratami a živili sa trávou a senom, ktoré tieto zvieratá nespotrebovali. V nasledujúcom príspevku sa pozrieme na aspekty moderného chovu králikov v králikárni na dvore. Zameriame sa na potreby králikov, ideálne podmienky chovu, preventívne opatrenia proti chorobám a získanie chovných zvierat.

ideálne prostredie na šírenie parazitov a chorôb. Ak máte na dvore nepoužívaný chliev pre prasa, môžete na chov králikov použiť aj ten. Hygiena je v jednom aj druhom prípade povinnosťou číslo jeden. Každú klietku v králikárni je nutné vybaviť niekoľkými zariadeniami, nevyhnutnými na chov. V prvom rade je to napájačka. Zabudnime na misky s vodou. Moderná niplová napájačka (možno aj pripojená na rozvod pitnej vody) zaisťuje dostatok čistej vody a ochráni králiky pred chorobami. Krmivo králikom podávame z misiek. Ako vieme z rozprávky „Dívka na košteti“, králiky hľadajú. Takže pevná kameninová alebo nerezová miska je to správne krmidlo, ktoré odolá ich hľadavým zubom. Okrem misiek budú potrebovať aj jasje, čiže závesné krmidlo na seno a ďalšie objemové krmivá.

ho úhynu, čomu je potrebné predchádzať. V rámci starostlivosti o králiky nezabudnite ani na to, že králiky sú aktívne aj počas noci. Nie je preto vôbec zlým zvykom naplniť im krmidlá a napájačky aj večer. A čím ich plníme? Králiky sú bylinožravce. Základom krmiva je preto seno. K nemu môžeme pridať pšenicu, jačmeň, prípadne dôkladne vysušené nesladké pečivo. Vhodná je aj zelenina a ovocie. Kŕmenie granulami tiež nie je na zahodenie. Aby králiky mali čo hľadať, vložme im do klieťok aj konáre ovocných stromov či vrb.

ODKIAĽ ZÍSKAŤ KRÁLIKY

Najlepšie je zadovážiť si králiky od známeho chovateľa. Okrem spoľahlivých zvierat môžete dostať aj rady, ktoré sú pre začiatočníka vždy cenné. Ak nemáte vo vašom okolí žiadneho chovateľa, obráťte sa na inzertné portály. Pre začínajúceho chovateľa sú najvhodnejšie malé a stredné plemená. Po získaní skúseností môžete prejsť na veľké a obrovské plemená. Najmenej náročné na chov sú napríklad novozélandský, viedenský, francúzsky králik, slovenský sivomodrý, prípadne malá či veľká činčila.

KRÁLIKÁREŇ A ZÁKLADNÉ VYBAVENIE

Hoci domáce králiky prežijú aj vo voľnej prírode, iste je lepšie venovať pozornosť dobrej králikárni. Mala by mať niekoľko oddelení. Pre jedného králika bude stačiť aj rozmer klieťky 60 x 60 cm, pre samicu s mladými radšej 120 x 60 cm. Ak rátame s chovom samca a dvoch chovných samíc, budú potrebné tri klieťky. Keďže je potrebné triediť a oddeľovať odchované mladé zajace podľa ich pohlavia, pripočítajme ešte dve väčšie klieťky. O stavbe králikárne si povieme inokedy. Či si ju vyrobíme sami, alebo zadovážime už hotovú, vždy ju umiestnime na svetlé miesto. Dbáme, aby v lete nebola na priamom slnku. Králiky znesú bez problémov naše zimy. Čo im určite nevyhovuje, je teplo a vlhko. Táto kombinácia vytvára

ČÍM KRMIŤ KRÁLIKY

Hovorí sa, že králik nesmie nikdy vyhladnúť. Toto pravidlo je dôsledkom faktu, že králik, ktorý má prázdne krmidlá, sa začne živiť napríklad znečistenou podstielkou. Práve to je zdroj chorôb a následné

CHOVNÝ CYKLUS

Králiky majú veľkú schopnosť rozmnožovať sa. Preto sú vhodné pre chov na mäso. Samica môže mať za ideálnych podmienok mláďatá až osemkrát za rok, rozumné však je, ak má len dva vrhy. Chovný samec aj samica by mali mať v čase prvého pripustenia aspoň pol roka, u väčších plemien až osem mesiacov.

Ak chceme chovať králiky, nie je nutné mať doma aj samca. Na druhej strane je to vhodné, pretože ak si sami zaistíme samca, budeme vedieť, že nie je príbuzný so samicami. Pomôže to aj pri párení. Nemusíme so samicou cestovať. Stačí, ak ju preložíme z jej klietky k samcovi. Tento postup je dôležitý. Samica si vtedy svoje teritórium nebráni a samec si nové neznačkuje.

Ideálne je pripustiť samice na jar. Že je samica pripravená na párenie, rozpoznáme podľa toho, že sa obtiera bradou o vybavenie klietky a rozhrabáva podstielku. Samotné párenie nemusíme presne načasovať. U králikov totiž spúšťa ovuláciu párenie. Niekedy sa po piatich až siedmich dňoch zvykne párenie zopakovať. Ak samica toto druhé párenie odmieta, je jasné, že prvé bolo úspešné. Samice králikov sú gravidné približne mesiac. Na konci tohto obdobia si pripravujú hniezdo. Pôrod nastáva zvyčajne v noci. Nezabudnime samici pripraviť dostatok vody do napájačky. Mláďatá sa počas prvých dvoch týždňov živia výlučne materským mliekom. Mamu s mladými zbytočne nevyrušujeme. Ak potrebujeme zasiahnuť do hniezda, používame rukavice. Po troch týždňoch začnú malé zajačiky vyliezať z hniezda. Ako prevencia kokcidiózy je vhodné krmivo s kokcidiostatikami.

Je potrebné dostatočne zavčas oddeliť samcov od samíc z jedného vrhu. Králiky sa môžu rozmnožovať už od troch až štyroch mesiacov veku a veľmi ľahko a rýchlo môže dôjsť k nechcenému množeniu mladých zvierat.

CHOROBY KRÁLIKOV

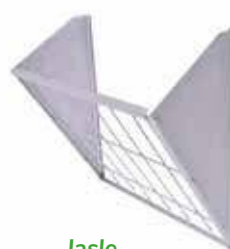
Najčastejšou trojicou chorôb sú mor králikov, myxomatóza a kokcidióza. Mor sa objavuje najmä na jar a na jeseň. Je to vysoko nákazlivá choroba, ktorá dokáže zlikvidovať celý chov v krátkom čase. Ak zasiahne králiky, zvyčajne si ani nestihneme všimnúť príznaky. Myxomatóza sa prejavuje opuchmi viečok, tváre a uší, zápalom spojiviek a nechutou žrať. Je takmer rovnako smrteľná ako mor. Prenáša ju najmä bodavý hmyz, ale môžete si ju do chovu doviezť aj s novým zvieratom, ktoré niekto ponúkal za podozrivu výhodnú cenu. Obe choroby nie je možné liečiť, ale veľmi ľahko im môžete predísť pravidelným vakcinovaním králikov. Kokcidióza sa prejavuje hnačkami, slabosťou a stratou hmotnosti. Je spôsobená parazitmi a najlepšou prevenciou je hygiena chovu a používanie antikokcidík v krmive i vode. Najnáchylnejšie sú nádejné mladé zajace do veku asi 10 týždňov a staré kusy.

Aj keď posledný odsek môže znieť odstrašujúco, opak je pravdou. Choroby králikov už zďaleka nie sú takými strašákmi. Vieme proti nim bojovať najmä pravidelnou a zodpovednou starostlivosťou. Pri dodržaní rozumných preventívnych opatrení je chov králikov na mäso a kožušinu ziskový, s uspokojivým prínosom. Napríklad vo forme kvalitného dieteticky hodnotného mäsa. Dôslednou starostlivosťou môžete dosiahnuť zdravý a produktívny chov.

ZÍDE SA VÁM

Napájačka

Jasle

Kímidlo pre králiky

Baťa ako inšpirácia

IV. časť

Pamätáte sa ešte na minulú časť nášho seriálu o Tomášovi Baťovi a jeho radách? Spomínate si na zadanie úlohy? Násť si čas na polhodinku strávenú vonku. Najlepšie pri vychádzke – prírodou či mestom, bez ohľadu na počasie. Tak ako? Podarilo sa vám zaradiť prechádzku do svojho každodenného programu? Veríme, že áno. Poďme sa pozrieť na to, čo má pre nás Tomáš Baťa pripravené tentoraz.

CHLAD

Ak ste zobrali vážne našu úlohu, možno ste počas zimy aj poriadne premrzli. Tomáš Baťa sa chladu nebál. Dokonca odporúčal, aby sme sa občas chladu vystavili. Okrem tréningu tela a zlepšovania zdravia nás totiž chlad motivuje. Vedie nás k zlepšovaniu svojich životných podmienok a učí vďačnosti za to, že sa chladu môžeme len dobrovoľne vystavovať a nemusíme ním trpieť. Baťovská rada pre dnešného človeka teda môže znieť napríklad takto: Vytvorte si vlastný otužovací rituál a dodržujte ho.

Naučte sa spať v chladnejšej miestnosti. Vnímajte chlad ako výzvu a zvykajte si naň. Postupujte však rozumne. Chlad nás má prebúdzajúť, nie paralyzovať.

USTLANIE POSTELE

Psychológia ponúka viaceré triky na zvládanie veľkých pracovných úloh. Jedným z nich je rozdelenie veľkej úlohy na menšie. Využíval ho už Tomáš Baťa. Odporúčal každé ráno ustlať posteľ. Nenechať túto úlohu na manželku, mamu alebo slúžku. Slúžku, prípadne aj viacero, mali

v dobách prvej republiky aj rodiny, ktoré by sme dnes nazvali strednou triedou. Obyčajné upravenie postele je zvyčajne prvou úlohou, ktorá nás počas dňa čaká. Ak ju zvládneme, získame tým dobrý pocit, že sa nám už čosi podarilo. Je to zároveň tréning našej vôle a zrkadlom sebadisciplíny, návykov a miery zodpovednosti. Takmer nikto nevidí, ako vyzerá naša posteľ. Udržiavanie poriadku teda nie je nikým kontrolované. Ak zvládame takúto úroveň sebakontroly, určite zvládneme aj úlohy, pri ktorých nás kontrolujú.

UPRATOVANIE

V rámci baťovskej filozofie je upratovanie vnímané ako súčasť životného štýlu, založeného na minimalizme. Tento minimalizmus sa prejavoval aj na čase, ktorý mala baťovská žena venovať týždenne upratovaniu domácnosti. Nemal presahovať jednu hodinu. Kto pozná baťovské robotnícke domčeky, vie, že to bolo zvládnuteľné. Minimalizmus sa totiž prejavoval aj na nich. Nebol tu priestor na odkladanie starých vecí. Vecí z minulosti. Aj keď si máme vážiť veci, ktoré nám kedysi slúžili, nesmieme na nich lipnúť. Ak už pre nás nie sú užitočné, ponúknime ich tým, ktorí ich dokážu využiť alebo zrecyklovať. V baťovských podnikoch bolo zriadené aj sociálne oddelenie továrne. Jeho zamestnanci naučili pracovníkov továrne dobre a systematicky upratovať pracovné prostredie a udržiavať poriadok na pracovisku. V trojmesačnom pláne bolo miesto na upratovanie všetkého. Každá miestnosť sa rozdelila na zóny a denne sa upratovaniu venovala štvrt hodinka. Tak sa zaistilo cyklické upratovanie a najmä udržanie stáleho poriadku na pracovisku. Takýmto spôsobom sociálne oddelenie pomáhalo aj s upratovaním domácností, keďže naučili ľudí, ako túto činnosť vykonávať dobre a systematicky v práci.

Je to výzva pre nás. Za štvrt hodiny zvládnete upratať jednu policu, prípadne naplniť jednu krabicu vecami. Pri upratovaní smerujeme veci zásadne von z bytu či domu. Nikdy nie na povalu alebo do pivnice. Verím, že po troch mesiacoch čaká milé prekvapenie každého, kto túto výzvu prijme za svoju.

AKCEPTOVANIE ÚNAVY

Aj keď sa baťovský systém spája s výkonnosťou a plnením pracovných úloh, bol to sám Tomáš Baťa, kto upozorňoval, že únava je normálny jav, ktorý je potrebné prijať a zohľadniť vo svojich plánoch. Zdôrazňovalo sa, aby žiadny zamestnanec neprijímal úlohy, ktoré budú trvať dlhšie ako osem hodín denne. Ich plnenie by totiž znamenalo, že sa vzdá času potrebného na oddych a spánok. Tento prvok je dôležitý zvlášť dnes, keď sa zdôrazňuje len samotný výkon. Výkon bez časových obmedzení však vedie k fyzickej a duševnej únave. Ak sa už únava objavila, bolo to podľa baťovskej filozofie signálom, že sme to s prá-

„ Ak ste unavení, odpočinite si. Neváhajte to urobiť, keď cítite, že únava ešte len prichádza. “

cou prehneli a je potrebný oddych. Ak sa únava z práce objavuje pravidelne, nie je to výsledok náhody, ale nesprávneho životného štýlu. Únava je teda signálom chyby, ktorú treba odstrániť. Ak ste unavení, odpočinite si. Neváhajte to urobiť, keď cítite, že únava ešte len prichádza. Niekedy veci nejdú podľa plánu a práca sa natahuje. Baťova rada znela, aby sme si v takom prípade neniličili telo a dušu, ale radšej akceptovali únavu a oddýchli si.

MÁ NÁS OVPLYVŇOVAŤ POČASIE?

Niekedy Tomáš Baťa videl prichádzať do práce ľudí, ktorí boli v škaredom poča-

sí bez nálady. Vtedy zvykol hovoriť, že daždivé ráno človek nedokáže ovplyvniť, ale dokáže ovplyvniť svoju náladu. Neznamená to, že by nerešpektoval prírodu. Naopak, vážil si prírodné zákonitosti. *Napríklad, keď vošiel za zimného šera do osvetlenej dielne, hovorieval, že sa teší na časy, keď vďaka technickému pokroku budú môcť ľudia počas daždivých dní odpočívať.* Akceptácia prírodných zákonov je totiž jedna vec. Nechať sa počasím ovplyvňovať, to je niečo úplne iné. Napríklad pociťovať únavu a ospalosť v daždivom počasí a s chuťou pracovať za slnečného dňa je úplne prirodzené. Niečo iné je myslieť si, že daždivé alebo studené počasie nám zaručene pokazí celý deň. Počasie akceptujeme, prispôbime sa mu, no nesmieme dopustiť, aby ono rozhodovalo, aký bude náš deň. Známy je príklad vedúceho šijacej dielne, ktorý bol v daždivom počasí vždy protivný a dával to všetkým najavo. Tomáš Baťa ho odmietol zobrať na pracovnú cestu do Anglicka s odôvodnením, že ten človek by celú cestu „vďaka“ povestnému anglickému počasiu pokazil. Nič by nakoniec nevybavili a všetci by boli otrávení. Dokonca vedúcemu odporučil zmeniť prácu a ísť z dielne pásť kozy na firemný statok. Potom to však zrušil s tým, že ani dobytok si nezaslúži náladu, aké má vedúci v daždivom počasí.

Buďme teda vďační za to, že sme mohli prežiť ďalší, hoci aj daždivý deň. Nie všetkým to bolo dopriate. Nedovoľme, aby o tom, ako prežívame deň, rozhodovalo niečo, čo neovplyvníme. Napríklad počasie.

POMÁHAŤ je nám vlastné

Nie každý zvládne ošetrovať dlhodobo chorých a nie každý vie trénovať nadšených mladých športovcov. Nie každý z nás má danosti či možnosti pomáhať iným priamo. Budme preto vďační, že prostredníctvom darovania dvoch percent z daní môže pomáhať každý z nás podľa svojich možností. Stačí na to len minimálna námaha. Doslova pár klikov či vypísanie tlačiva. Nadácia Kinekus už tretí rok pomáha tým, ktorí ju oslovia s prosbou o pomoc. O nadácii, jej cieľoch a snahách, sme sa porozprávali s pani Jankou Danikovou, správkynou Nadácie KINEKUS.

Aký je hlavný cieľ Nadácie Kinekus?

Myšlienka založenia Nadácie KINEKUS driemala v zakladateľoch dlhšiu dobu. Do spoločnosti KINEKUS prichádzalo množstvo žiadostí o finančnú pomoc pri rôznych životných situáciách. Prípadne žiadosti o podporu vzdelávania mládeže či športu. Všetky tieto snahy sme sa snažili „zastrešiť“ formou vytvorenia vlastnej nadácie. Od myšlienky sme rýchlo prešli k činu a už pracujeme tretí rok. Cieľom Nadácie KINEKUS je hlavne pomáhať - pomáhať tam, kde je to žiadúce a potrebné. Naša pomoc

je adresná a transparentná. Preto neposkytujeme finančné prostriedky združeniam ani fyzickým osobám, ktoré pomoc priamo nepotrebujú. Ale uhrádzame rehabilitačné pobyty, pomôcky, rehabilitačné cvičenia, hygienické potreby priamo osobám a rodinám, ktoré si to z vlastných prostriedkov nemôžu dovoliť.

Okrem pomoci pri hendikepe chceme podávať pomocnú ruku aj mladým športovcom a určite bude naša pozornosť zameraná aj na ochranu prírody a kultúrneho dedičstva.

V ostatnom čísle K-magazínu sme priblížili príbeh malej Laurinky a v krátkosti sme spomenuli aj ďalšie projekty. Koľko projektov sa v nadácii rieši ročne?

Príbeh malej Laury bol skutočne silný a veľmi emotívny. Laura spolu s mamou prišli k nám osobne a zažili sme skúsenosť s týmto malým dievčatkom. Mali sme čo robiť s udrжанím slzičiek. V minulom roku sa nám vďaka pomoci našich darcov a donorov podarilo úspešne zvládnuť 17 krásnych projektov. Sme skutočne vďační všetkým, ktorí nám prispeli na dobrú vec.

Ktorý projekt či pomoc je osobne blízka Vám?

V Nadácii KINEKUS je nám vlastné pomáhať. To sa nám aj darí a každý projekt v nás zanechal veľmi dobrý pocit, pocit zmysluplnosti, ale aj vďačnosti.

Nie je jednoduché čítať žiadosti a prosby o pomoc. Tieto príbehy a ľudské osudy majú veľmi zvláštnu schopnosť. Vďaka nim si môžeme uvedomiť, aký vzácny dar máme my, ktorí sme relatívne zdraví, neriešime inakosť svojich detí, vnúčať alebo príbuzných, ktorí napríklad trpia nevyliciteľnou chorobou. Tu si uvedomujeme aké sú niekedy naše „problémy“ malicherné. Každým projektom sme pomohli, vyčarili úsmev, urobili radosť alebo aspoň trochu ulahčili život.

Ako by finančné príspevky od podporovateľov pomohli rozšíriť dosah vašich aktivít a zvýšiť ich účinnosť? Boli nejaké projekty, ktoré by si zaslúžili prispieť viac, ale skrátka sa nedalo?

Už aj v tomto období začiatkom roku riešime 3 projekty pomoci a hľadáme akým spôsobom pomôcť. Sme vďační za každý príspevok alebo dar, ktorým spoločne pomôžeme. Veľmi by nás potešilo keby sme mali k dispozícii viac prostriedkov, aby sme mohli podporiť aj tie projekty, ktoré sme nemohli podporiť. Nadácia KINEKUS má na svojej prvej prezentácii uvedenú myšlienku: „Každý sám zmôže urobiť málo, ale spoločne môžeme hýbať horami.“ Priali by sme si aby nás v Nadácii KINEKUS bolo toľko, aby sme túto myšlienku naplnili. Lebo všetkých čo nám prispeli považujeme už za jej súčasť.

Aké konkrétne oblasti alebo projekty plánujete podporiť v najbližšom období prípadne v dlhodobejšom horizonte?

Na niektorých projektoch už pracujeme. Je to pomoc hendikepovaným osobám. V roku 2024 by sme radi podporili aj projekt z oblasti zachovania kultúrneho dedičstva či ochrany prírody. Našou prioritou je, aby sa pomoc dostala tam kde je to potrebné a prospešné. S vďakou prijímame každú finančnú podporu a pomoc. Všetci darcovia

si môžu byť istí, že poskytnutá podpora je použitá na pomoc a podporu v rámci celého Slovenska. Nadácia KINEKUS je nezisková organizácia, ktorej členovia pracujú ako dobrovoľníci bez nároku na odmenu. Takže každé darované euro sa použije na šírenie pomoci a dobra.

Na tomto mieste chceme poďakovať všetkým, ktorí nám svojimi príspevkami či dvo-

ma percentami z dane pomohli pomáhať. Ich príspevky pomohli zlepšiť život tým, ktorí to potrebujú. Všetky prostriedky boli použité priamo na pomoc, žiadne na réžiu.

Nadácia a dve percentá z dane sú prostriedky, pomocou ktorých každý z nás môže pomôcť. Či už núdzným, hendikepovaným, alebo napríklad mladým nádejným športovcom.

**Venujte 2%
tam, kde to
má zmysel**

Venujte 2% "Nadácii KINEKUS"

Aj s Vaším príspevom môžeme pomôcť:

- prekonávať prekážky hendikepovaným,
- podať pomocnú ruku mladým športovcom,
- zachrániť kultúrne pamiatky a tradície pre ďalšie generácie,
  - podporiť vzdelávanie,
- zorganizovať dobrovoľnícku činnosť na prospech ostatným.

ÚDAJE O PRÍJÍMATEĽOVI DO DAŇOVÉHO PRIZNANIA:

Obchodné meno: Nadácia KINEKUS | **IČO:** 54256330 | **Právna forma:** nadácia

Ulica: Rosinská 01008 Žilina | **Číslo:** 8449/13 | **PSC:** 010 08 | **Obec:** Žilina

✉ nadacia@kinekus.sk | [nadacia.kinekus.sk](https://www.nadacia.kinekus.sk) | **IBAN:** SK17 8370 0000 0062 1116 9401

VÝROBA DREVENÉHO AUTÍČKA NA VOZENIE PRE DETI

Malé deti rady vymýšľajú, na čo by mohli vyliezť, povozit' sa či vyskúšať. Po tom, ako sa naši malí synovia pokúšali vozit' na malom hračkárskom vozíku, ktorý nebol na to určený a neskončilo to s ním dobre, rozhodol som sa im vyrobiť poriadny vozík na ťahanie, ktorý odolá detskému používaniu a budú sa na ňom môcť vozit' spolu. V tomto článku popíšem výrobný postup malého detského vozíka na ťahanie z dubového a bukového dreva.

ZOZNAM MATERIÁLU

- Hranoly (buk) – 37 x 37 x 1000 mm – 4x
- Dosky (dub) – 150 x 8 x 1000 mm – 2x
- Doska (dub) – 150 x 150 x 18 mm – 1x
- Buková palička Ø15 mm x 10 mm – 1x
- Kolieska s ložiskami 145 x 30 mm – 4x
- Skrutky M8 x 90 s hladkým driekom – 4x
- Matice M8 poistné – 4x
- Podložky M8 – 16x
- Podložky M14 nerezové – 2x
- Skrutka M5 x 45 – 1x
- Matica M5 – 1x
- Podložky M5 – 2x
- Skrutka s okom M6 x 100 – 1x
- Podložka M6 – 2x
- Matica M6 – 2x
- Skrutka M5 x 60 – 2x
- Skrutka do dreva 5 x 100 mm – 4x
- Skrutka do dreva 4 x 60 mm – 16x
- Oceľová tyč Ø14 mm x 250 mm
- Karabína
- Lano
- Lak
- Lepidlo Titebond III
- Silikónové ochrany na rohy – 4x

ZOZNAM NÁSTROJOV:

- Stolová píla
- Úťahovačka
- Stojanová vrtáčka
- Frézka na skosenie hrán
- Brúska

Výrobu môžeme začať vytváraním základného dielu celého auta, hlavnej plošiny na sedenie, ku ktorej sú zároveň pripevnené všetky ostatné časti. Na stolovej píle narežeme 4 ploché dosky na približne 330 mm dlhé segmenty a 2 bukové hranoly na dĺžku 600 mm. Dubové platne následne budeme lepiť ku 2 priebežným bukovým hranolom, pričom lepenie môže byť vykonané po jednom segmente s tým, že treba kontrolovať rovnobežnosť hranolov voči sebe a ich kolmosť na hranu segmentu. Po prilepení všetkých 4 segmentov treba celú plošinu sfomátovať na pekný obdĺžnik 600 x 315 mm.

V ďalšom kroku vytvoríme platňu, slúžiacu ako podpora pre klzné podložky na otáčanie prednej nápravy a rovnako na lepšie upevnenie stĺpiku na volant, ktorá bude pozostávať z 3 rovnakých zlepených hranolov. Jej finálne rozmery budú 130 x 111 mm.

Pokračujeme vytvorením stĺpiku na volant, ktorý pozostáva zo 4 zlepených základných hranolov. Konečný prierez ohobľovaného dielu je 68 x 68 mm a dĺžka 87 mm. Keď už sme pri dieloch volantu, pripravíme diel na prenos momentu od volantu – malý hranol prierezu 37 x 37 mm s dĺžkou 46 mm a samotný okrúhly diel (volant) vyrobený z platne dubu hrubej 18 mm. Je možné použiť rôzne techniky vyrezania kruhového dielu, pričom v tomto prípade to bolo frézovanie, keď sme obrobok otáčali na pevnom bode okolo frézy.

Presunieme sa k dielom podvozku pre prednú a zadnú nápravu – z našich štandardných hranolov pripravíme 2 hranoly dlhé 285 mm a 4 krátke hranoly s dĺžkou 45 mm.

Väčšina materiálu je narezaná, môžeme sa presunúť na vrtanie dier. Na to, aby boli diery kolmé na povrch, posluží stojanová vrtáčka. Počínajúc od posledných vyhotovených dielov vyvrtáme Ø8 mm diery naprieč celou

dĺžkou malých hranolok dlhých 45 mm na osi kolies. Tu treba pamätať na to, že diery pre predné kolesá sú kvôli klzným podložkám na točenie nápravy vertikálne posunuté o pár mm nahor voči zadným. Spravíme po 2 diery Ø4 mm na priskrutkovanie k dlhým hranolom náprav, dorobíme kuželovité zahĺbenie, rovno si vyvrtáme diery na skrutky aj do hranolov náprav s priemerom 2,5 mm. Ďalej vezmeme stĺpik na riadenie, na ktorom zospodu urobíme 4 diery okolo stredu s priemerom 3 mm, hĺbka dier bude do polovice materiálu a vzdialené 40 mm od seba. V rovnakých vzdialenostiach od naznačeného stredu pre riadiacu tyč vyvrtáme aj diery Ø4 mm do platne 130 x 111 mm a zahĺbime. Podobne spravíme 4 diery Ø4 mm vo vzdialenostiach 25 mm od seba pozdĺž malého hranola na prenos momentu od volantu so zahĺbením a na rovnakých miestach príslušné diery s menším priemerom 2 mm do okrúhleho dielu volantu.

Presunieme sa na vrtanie vrtákom 15 mm, s ktorým spravíme diery doprostred prednej nápravy, ale necháme trochu materiálu naspodku diery. Týmto vrtákom prevrtáme naskrz stredom stĺpik na volant, malý hranol pod volant a takisto platňu pod hlavnú plošinu a nakoniec spravíme plytkú diery v strede volantu. Tu bude vlepený malý bukový valček na trúbku.

Všetky hrany, ktoré by mohli byť nebezpečné pre deti, v tomto kroku ofrézujeme rádiusom 4 mm.

Prácu s drevom na chvíľu vymeníme za kov – potrebujeme odrezáť 220 mm dlhú tyč priemeru 14 mm, ktorou bude realizované točenie prednej nápravy. Do tejto tyče vyvrtáme 1 diery Ø 5 mm a druhú Ø 6 mm, cez ktoré pôjdu skrutky na prenos momentu. Rovnakým vrtákom môžeme vyvrtáť ešte diery na skrutku na prenos momentu do hranolu pod volantom a prednej nápravy. Teraz je čas začať spájať jednotlivé diely dohromady. Zaučať sa dá prilepením a priskrutkovaním hranolok s dierami pre osi kolies k dlhším hranolom náprav. V ďalšom kroku prilepíme a zároveň priskrutkujeme malý hranol s volantom. Napokon priskrutkujeme s pridaním lepidla platňu nad prednou nápravou cez hlavný diel plošiny až po stĺpik na volant, aby bolo toto miesto dostatočne tuhé.

Všetky diely obrúsime brúskou a komplikovanejšie miesta ručne. Ak chceme, môžeme si vozík namaľovať ako sa nám páči (šípka na volante, symbol trúbky...). Potom prejdeme k lakovaniu lakom, olejom či voskom.

Po uschnutí laku môžeme pristúpiť ku finálnej montáži. Pripevníme kolesá oddelené podložkami od náprav, zadnú nápravu priskrutkujeme napravo k hlavnej plošine 4 skrutkami. Prednú nápravu spojíme s riadiacou tyčou skrutkou s očkom, na tyč nasunieme 2 veľké nerezové podložky, vložíme do stĺpiku na volant, zhora nasunieme volant, ktorý poistíme skrutkou M6.

Na rohy autíčka prilepíme 4 silikónové nálepky na ochranu pri nárazoch do stien. Autíčko doplníme lankom s karabínou na konci, pričom na opačnom konci a v strede lana uviažeme oká na držanie pre dieťa a rodiča.

Ťahanie vozíka lanom upevneným na prednú nápravu zároveň jemne koriguje predné kolesá do správneho smeru a učí dieťa, akým smerom treba volant otáčať. Výrobok je hotový a môžu si ho užiť deti aj dospelí.

Dávid Súkeník

Veľkonočné tajomstvo

Tajomstvo zmyslu bolesti a smrti, tajomstvo zmŕtvychvstania, večného života. Obe otázky sprevádzajú život každého z nás. I keď sme už na tieto témy počuli veľa úvah a komentárov, uspokojivú odpoveď musí nájsť každý sám. Každý z nás je totiž jedinečná osobnosť s vlastnou históriou a vlastným poslaním. Predsa však máme niečo spoločné. Sme milované Božie deti. Milovaný syn, milovaná dcéra, tak ako je Bohom milovaný Syn, ukrižovaný a zmŕtvychvstalý Ježiš Kristus.

Pre Jeho bolestné umučenie, maj milosrdenstvo s nami i s celým svetom!

Do tajomstva Kristovej obeti a jeho utrpenia nám vnáša svetlo známa modlitba *Korunky Božieho milosrdenstva* sv. Faustíny Kowalskej. Pre množstvo ľudí táto modlitba je cestou a prostriedkom k duševnému pokoji a spočinutiu v Božom milosrdenstve. Je vyjadrením túžby po Božej láske, ktorú nám zvestoval sv. Ján: *Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život. Jn 3,16.* V tomto verši je vyjadrené celé tajomstvo a poslanstvo ľudstvu. Z lásky Boha Otca, prostredníctvom obety Božieho Syna, získavame večný život.

Je dokonané

„Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: „**Je dokonané.**“ Naklonil hlavu a odovzdal ducha.“ *Jn 19,30*

Tento výrok ma dlho vyrušoval, až raz prišlo svetlo... V mojom osobnom ponímaní bolo týmto momentom dokonané stvorenie človeka. Človeka stvoreného na Boží obraz.

V obeti Ježiša Krista bol zavŕšený posledný akt stvorenia človeka, človeka hodného volať sa Božím Synom. Kristova, milosrdná, nezištná láska k človeku a dôvera v Otca v hodine smrti, prekročila hrani-

„ Tajomstvo zmŕtvychvstania Ježiša Krista sa nám môže zdať ťažšie prijateľné ako tajomstvo utrpenia a smrti Božieho Syna. Možno ešte Ježišovo zmŕtvychvstanie si vieme predstaviť na základe svedectiev i na základe tradície slávania Veľkonočných sviatkov.“

ce konečnosti života a tak umožnila celému ľudstvu vkročiť do večného života s Bohom.

Predsa však zostáva veľa otázok o význame a zmysle utrpenia, s ktorým sa denno-denne stretáme či už v chorobe, vojnových zverstvách, osamelosti, obavách a strachu o najbližších...

Viktor Emanuel Frankl, neurológ a psychiater židovského pôvodu, ktorý prežil koncentrák, poukazuje na dôstojnosť ľudskej bytosti *homo patiens* (človeka trpiaceho) pretože vie prijať utrpenie a dať mu zmysel. Jeho svedectvo vlastného života, jeho práca i literárne diela sú toho najlepším dôkazom. O zmysle a význame utrpenia svedčí aj obeta mnohých známych i neznámych svätcov ako je Maximilián Kolbe, Edita Steinová, blahoslavený Titus Zeman, Zdenka Šelingová, Metod Dominik Trčka a množstvo iných. Ich „fiat“ k prijatiu ťažkej skutočnosti, bez prejavu nenávisťi a pomstychtivosti, odzrkadľuje „fiat“ Márie, Ježišovej matky, ktorý vyjadřila nie len pri zvestovaní ale i pod krížom, kedy sa jej

súhlas s Božou vôľou spája so súhlasom jej Syna: „Otče môj, ak ma tento kalich nemôže minúť a musím ho piť, nech sa stane tvoja vôľa.“ Mt 26, 42. Tento súhlas však nie je apatiou alebo rezignáciou ale prejavom dôvery v Boha Otca: „Ježiš zvolal mocným hlasom: „Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ Po tých slovách vydýchol.“ LK 23,46.

Tajomstvo prázdneho hrobu

„Potom prišiel aj Šimon Peter, ktorý ho nasledoval, a vošiel do hrobu. Videl tam položené plachty aj šatku, ktorú mal Ježiš na hlave. Lenže tá nebola pri plachtách, lež osobitne zvinutá na inom mieste. Vtedy vošiel aj druhý učeník, ten, čo prišiel k hrobu prvý, a videl i uveril. **Ešte totiž nechápali Písmo, že má vstať z mŕtvych.** Potom sa učeníci vrátili domov.“ Jn 20, 6-10.

Tajomstvo zmŕtvychvstania Ježiša Krista sa nám môže zdať ťažšie prijateľné ako tajomstvo utrpenia a smrti Božieho Syna. Možno ešte Ježišovo zmŕtvychvstanie si vieme predstaviť na základe svedectiev i na základe tradície slávania Veľkonočných sviatkov. Ale vlastné zmŕtvychvstanie, vyznávané v modlitbe Verím: „...vo vzkriesenie tela a život večný“, je tajomstvo, ktorého odhalenia nás ešte len čaká.

Ale aj tu nám prichádzajú na pomoc predozobry znovuzrodenia v kolobehu života. Matka v pôrodných bolestiach privádza na svet dieťa. Lono ostáva prázdne ale na svet prichádza nový život. Alebo krásny obraz znovuzrodenia vidíme každú jar v prebúdajúcej sa prírode, v slnku, ktoré každé ráno vychádza z tmy noci.

Novosť a plnosť života po smrti ľudského tela nám zjavujú opäť i naši svätí. Mnohí ľudia zakusujú ich pomoc v rôznych životných okolnostiach. Uzdravenia na príhovor sv. pátra Pia alebo sv. Charbela a množstvo iných príkladov.

Tajomstvo Veľkej noci, tajomstvo smrti a zmŕtvychvstania je aj mojim tajomstvom.

Dostali sme dar života a skrze Kristovu smrť a zmŕtvychvstanie i dar plnosti večného života. Povedzme dnes Bohu i my svoje „fiat“ na náš život. Veď sa nemusíme ničoho báť, sme predsa Otcove milované deti.

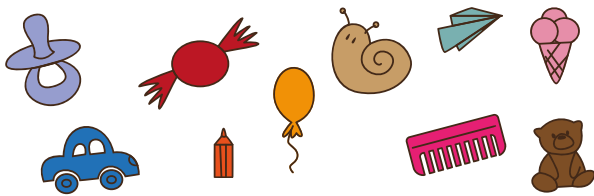
Autori: Miriam Janegová
a Dušan Pecko

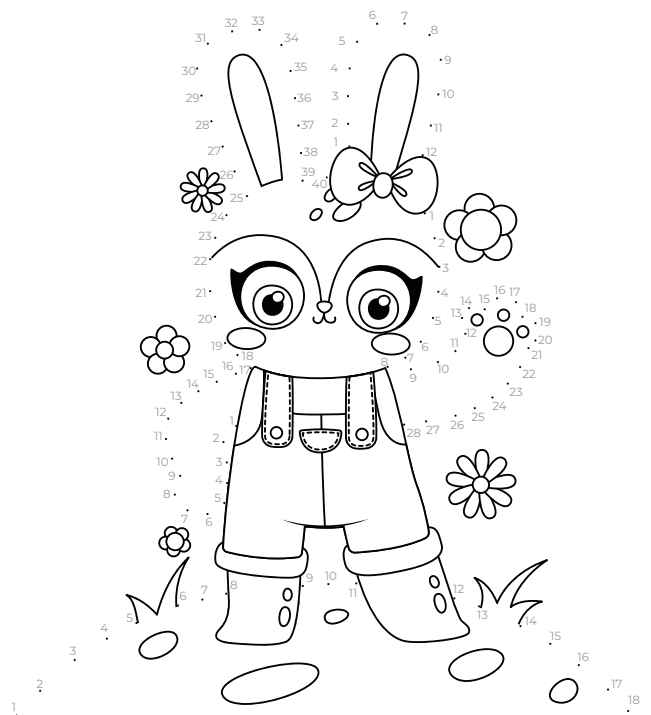
1. Nájdi 10 rozdielov.

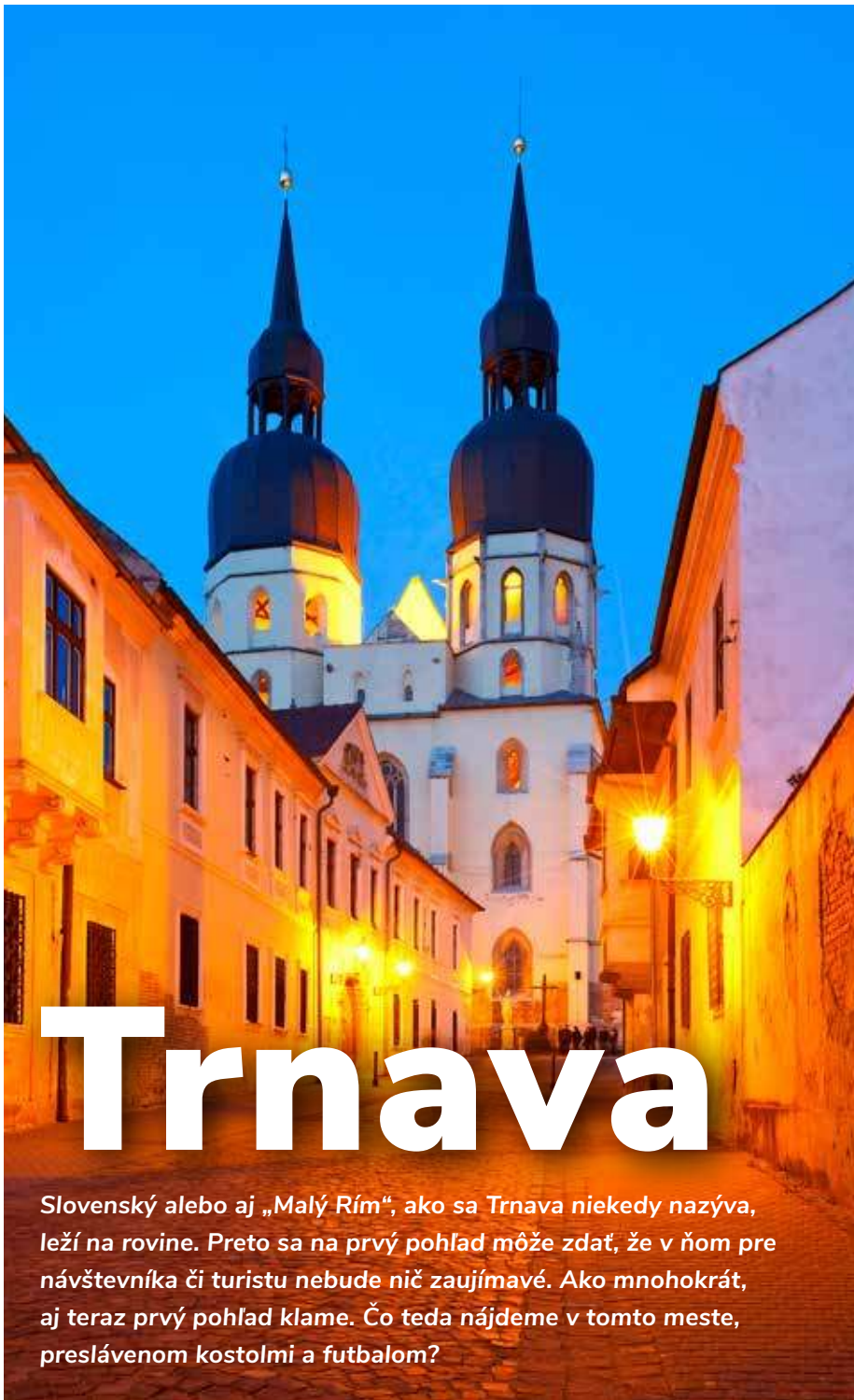

2. Nájdeš na obrázku tieto predmety?

3. Pospájaj body podľa poradnia.
Čo sa skrýva na obrázku?

Trnava

Slovenský alebo aj „Malý Rím“, ako sa Trnava niekedy nazýva, leží na rovine. Preto sa na prvý pohľad môže zdať, že v ňom pre návštevníka či turistu nebude nič zaujímavé. Ako mnohokrát, aj teraz prvý pohľad klame. Čo teda nájdeme v tomto meste, preslávenom kostolmi a futbalom?

AKO SME UŽ NAZNAČILI, v prvom rade sú to kostoly. Tých je v súčasnosti trinásť a vypovedajú nielen o histórii mesta, ale aj Slovenska a stredovekého Uhorska. Najväčším je barokový kostol sv. Jána Krstiteľa. Tvorí súčasť budov starej Trnavskej univerzity. V jeho presbytériu sa nachádza najväčší ranobarokový oltár na Slovensku, vysoký až 20 a široký viac ako

14 metrov. Od roku 1978 je to katedrál-ny chrám trnavského arcibiskupstva. V jeho krypte sú okrem iných pochovaní štyria členovia rodu Esterházyovcov, ktorí padli 26. augusta 1652 pri Veľkých Vozokoch v boji s Turkami.

Len kúsok od neho sa nachádza druhý známy trnavský kostol. Nie je síce najväčší, je však určite najmajestátnejší. Dve veže kos-

tola sv. Mikuláša tvoria charakteristickú siluetu mesta. V časoch bojov s Turkami a ešte dlho potom (do roku 1820) bol práve tento kostol katedrálom ostrihomskeho arcibiskupa. Po vzniku Česko-slovenska a zriadení Trnavskej apoštolskej administratúry bol tento kostol opäť katedrálom trnavských biskupov až do spomínaného roku 1978.

Svedectvom vývoja mesta sú aj zachované mestské hradby. Trnava leží na rovine, kde je kameň vzácnosťou, takže sú vybudované z tehál. Červená farba neomietaných tehál je podobne ako kostol sv. Mikuláša jedným z poznávacích známení mesta. Pôvodne mali dĺžku asi tri kilometre a do dnešných čias sa zachovali približne dve tretiny. Vysoké sú desať a hrubé dva metre. Súčasťou hradieb boli aj štyri vežové brány a tridsiatka veží. Samozrejmosťou bola aj vodná priekopa, ktorá sa napúšťala len v čase nebezpečenstva z rybníka ležiaceho za mestom. Na vybudovanie takejto impozantnej stavby bolo potrebných až 20 miliónov tehál. Opevnenie sa postupom času menilo. Najväčší rozkvet a dôležitosť zažilo v čase tureckých vojen. V 19. storočí už nebolo potrebné, a preto časť z neho (vrátane brán) bola zbúraná. Našťastie, väčšina ostala zachovaná a postupne sa obnovuje. Jeho históriu si môžu návštevníci priblížiť pomocou rodinnej GPS hry **Mocný opasok**. Hra je dostupná online každý deň medzi 7:00 a 22:00. K hre potrebujete mobil s internetovým pripojením, dobré topánky a v lete aj fľašu vody.

Štvrtou zaujímavosťou Trnavy je Mestská veža. Na vrchole tejto neskororenesančnej stavby je socha Panny Márie. Zaujímavá je tým, že má dve tváre. Podľa legendy sa mešťania obávali, že tá časť mesta, ktorú má socha za chrbtom, nebude pod jej ochranou. Na veži sa nachádzajú slnečné hodiny pre slnečné dni a „obyčajné“ tristo rokov staré hodiny so strojom pre dni daždivé. Z ochodze na šiestom poschodí je výhľad na mesto aj jeho ďaleké okolie. O tom, čo všetko sa dá navštíviť v okolí Trnavy, si povieme neskôr.

Jarné recepty

Pri výbere jarných receptov sa zvyčajne zameriavame na sezónne suroviny, prípadne sa inšpirujeme veľkonočnými receptami. Aj v tomto čísle sa pozrieme na jeden typický cudzokrajný veľkonočný recept a doplníme ho jednoduchým receptom na šalát.

Veľkonočné „monas“ zo Španielska

Existuje niekoľko veľmi starých receptov na „sladký chlieb“. Napríklad typická talianska vianočná pochúťka Panettone. V Španielsku sa na veľkonočný stôl pripravuje sladká pochúťka, nazývaná „mona de Pascua“. Ide o koláčiky, ktoré môžu mať rôzne tvary. Od okrúhlych, cez rôzne zapletané tvary, až po zvieratká vytvarované z cesta. Túto pochúťku dopĺňa vždy vajíčko. V tradičnej podobe to môže byť slepačie alebo prepeličie vajíčko, vyfúknuté a ozdobené, prípadne uvarené. V modernejšej verzii môžeme pečivo vyzdobiť čokoládovým vajíčkom.

SUROVINY (NA 4 MONAS)

Cesto

- * 300 g hrubej múky
- * 50 g kryštálového cukru
- * kôra z jedného pomaranča (bez bielej vrstvy)
- * 115 g teplého plnotučného mlieka
- * 12 g droždia
- * 3 lyžice olivového oleja
- * 1 veľké vajce

Posýпка a výzdoba

- * 4 varené vajcia (prípadne kraslice alebo čokoládové vajíčka)
- * 1 rozšľahané vajce na potretie
- * 4 lyžice práškoveho cukru
- * šťava z citróna

PRÍPRAVA

1. Pomocou kuchynského robota a hákov zmiešame v miske všetky suroviny na cesto. Miešame, kým nie je cesto homogénne.
2. Cesto preložíme na pomúčenú dosku a ešte 15 minút ručne miesime, kým sa neprestane lepiť na ruky.
3. Vymiesené cesto vložíme do misky, prekryjeme navlhčenou utierkou a necháme ho na teplom mieste, kým nezdvynásobí objem. (Približne 2 hodiny.)
4. Vykysnuté cesto rozdelíme na štyri časti a vytvoríme z nich tvar, aký potrebujeme. Môže to byť napríklad okrúhly moravský koláč.
5. V strede koláča vytvarujeme priehlbínu, do ktorej budeme vkladat vajíčko.
6. Koláče položíme na plech vystlaný papierom. Ak koláče zdobíme varenými vajíčkami, vložíme ich do stredu koláča. Koláče potrieme rozšľahaným vajíčkom a plech prekryjeme znova vlhkou handričkou. Necháme znova kysnúť, kým cesto nezdvynásobí objem, asi hodinu.
7. Predohrejeme rúru na 180 °C, koláče znova potrieme vajcom a posypeme práškovým cukrom zmiešaným s citrónovou šťavou.
8. Vložíme do rúry a pečieme cca 15 – 20 minút, v každom prípade do zlatista.

Ak zdobíme koláče kraslicami, prípadne čokoládovými vajíčkami, vkladáme ich až po vychladnutí cesta.

Rýchly ryžový šalát

Recept na španielske koláče je pomerne pracný. Ale také už bývajú staré tradičné recepty z čias, keď bolo na všetko dosť času. Vynahradíme si to teraz rýchlym a jednoduchým receptom, ktorý môže byť navyše veľmi sýty a zároveň zdravý.

SUROVINY

- * ½ hlávky ľadového šalátu
- * ½ šalátovej uhorky
- * 4 paradajky
- * 4 cherry paradajky
- * ½ cibule
- * 2 papriky
- * 1 hrnček ryže
- * 2 polievkové lyžice uhorkovej šťavy
- * 1 polievková lyžica tatárskej omáčky (môžeme nahradiť jogurtom)
- * 1 kávová lyžička sušenej bazalky
- * 1 kávová lyžička provensálskeho korenia
- * soľ

POSTUP

1. Nakrájame zeleninu a vložíme do misky.
2. Zeleninu osolíme a okoreníme.
3. Uvaríme ryžu. Najjednoduchší postup je: hrnček ryže zaliat dvoma hrnčkami vody. Keď voda začne vriet, stiahneme oheň na sporáku a pod pokrievkou varíme, kým sa voda neodparí. Nemiešame.
4. Ryžu necháme vychladnúť. Po vychladnutí ju primiešame k zelenine.
5. Pridáme tatársku omáčku a uhorkovú šťavu.
6. Šalát necháme odstáť na chladnejšom mieste aspoň dve hodiny, aby sa spojili chute.

ZÍDE SA VÁM

Papier na pečenie

Maslovačka

Kuchynský mixér

Pekáč

<p>Do Kinekusu si príd' po radu a ... (dokončenie v tajničke).</p> 					aak, ape, ena, lien	hélium (zn.)	ochotne	druh tropického jaštera		krajská odborová rada (skr.)	základná číslovka	kuriér	mužské meno (7. 7.)	vie, po česky			
					zábava				poľovný pes								
					čiarový kód				pridá soľ								
									pridá soľ								
									pridá soľ								
					1							druh slímáka					
					ďobala												
					pichá rohami milý Fatímy					hýbať, po angl. boh moslimov							
	vianočné ryby	očistil v práčke	rieka pretekajúca Parížom	otravné látky		meno her. Rapaíčovej				iba							
						nevojak				hracia karta							
							hlboký žen. hlas internet. portál				EČV okr. Revúca výrobcu kožušín						
žni				sila													
opica, po angl.				typ nákladniaka grécky boh lesov				čln na Rýne slovko súhlasu			starý otec	časť tváre					
2																	
úder					slezina (lek.)					plod i strom							
značka lyží					vysoko (hud.)					košíkový humorista							

Prípravil: Slovenský zväz hádankárov a krížovkárov, www.szhk.sk

Autor: J. Farkaš

Správne znenie tajničky pošlite do 1. 4. 2024 emailom na adresu kmagazin@kinekus.sk alebo poštou na adresu KINEKUS, s. r. o., Rosinská cesta 13, 010 08 Žilina.

Päť úspešných riešiteľov odmeníme hodnotnými cenami.

SPRÁVNE ZNENIE TAJNIČKY Z MINULÉHO ČÍSLA (ZIMA 2023)

„Metelica vonku zúri, s Kinekusom múdry kúri.“

Spomedzi všetkých úspešných riešiteľov sa šťastie usmialo na týchto výhercov:

- **Anna Bičanová**   Detská kuchynská súprava
- **Cyril Bernáth**   Sada skrutkovačov INCO
- **Alžbeta Kromková**   Keramická postavička
- **Vladimír Dubec**   Záhradné nožnice
- **Mária Hruštinová**   Gobelínový obrus

GRATULUJEME!

VTIPY:

- Ako sa má tvoj syn?
- Ale, má finančné ťažkosti.
- Netáraj, veď má iba tri roky!
- No hej, ale prehltoť jedno euro.

***

Leží mucha na stole a trepe nohami. Letí okolo druhej a pýta sa:
- Aerobik, aerobik?
- Biolit, biolit!

***

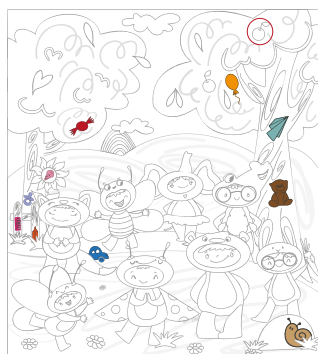
- Čo ste dnes robili v škole?
- Na chémii sme preberali výbušniny.
- A čo budete robiť v škole zajtra?
- V akej škole?

Správne riešenia zo strany č. 22

1.

2.

3.

Nechajte sa uniešť svetom pečenia s našimi výrobkami!

MISY
ZAPEKACIE

PEKÁČE

FORMY
TORTOVÉ

MISKY
NA ŠLAHANIE

OŠATKY

CUKORNIČKY

VÁHY

FORMY
NA BÁBOVKU

PLECHY NA PEČENIE

MLYNČEKY NA ORECHY
A STRÚHANKU

Objavte
viac ako 500
produktov
na pečenie

KiNEKUS
RADOSŤ Z UŽITOČNÝCH VECÍ

NAVŠTÍVTE KINEKUS ALEBO VYŠE
150 PARTNERSKÝCH OBCHODOV OZNAČENÝCH

Overený partner
KiNEKUS

Kliknite na kinekus.sk/partnerskeobchody alebo naskenujte QR kód a nájdite partnerský obchod vo vašom okolí.

ŽILINA • BRATISLAVA 2X • KOŠICE • NITRA • POPRAD • PREŠOV • PRIEVIDZA • PÚCHOV • RUŽOMBEROK • TREŇČÍN • TRNAVA • ŠUMPERK (CZ) • JESENÍK (CZ)

www.kinekus.sk

Máme všetko, čo potrebujete pre jar plnú radosti.

Viac ako 2500 užitočných produktov do záhrady.

KINEKUS
RADOSŤ Z UŽITOČNÝCH VECÍ

ŽILINA **nová krajšia predajňa**
Kamenná 4, 041/777 77 77

BRATISLAVA – PETRŽALKA
Fedinova 14, 02/638 11 447, 0918 378 463

BRATISLAVA – VAJNORY **nová krajšia predajňa**
NC Vajnoria, Pri starom letisku 3, 0945 800 322

KOŠICE
OC Cassovia, Pri Prachárni 4, 055/789 84 62

NITRA
HomeBox oproti Möbelix, Bratislavská 35, 0902 900 596

POPRAĐ
Dlhé Hony 5268/9 (OC Kriváň oproti OC MAX), 052/202 22 02

PREŠOV
Vihorlatská 1/A (budova Hypernovy), 051/242 00 20

PRIEVIDZA **nová adresa**
Nedožerská cesta 1268 (vedľa Decodomu), 0908 250795

PÚCHOV
Okružná 1746/74 (pri ČS Slovnaft), 042/471 03 03 – 5

RUŽOMBEROK
Bystrická cesta 2159, 044/435 39 10 – 12

TRENČÍN
Belá 7575 (oproti OC Laugaricio), 032/640 12 95 – 96

TRNAVA
Veterná 7462/18 (oproti OC Galérii TESCO pri OMV), 0902 900 597

a v ďalších 150 partnerských obchodoch... www.kinekus.sk/partnerskeobchody

e-shop
www.kinekus.sk